

Hjälpmedel, Omhändertagande av

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Smittspridning](#)
[Ansvar](#)
[Inför återlämning av hjälpmedel till Hjälpmedelscentrum](#)
[Inför återlämning av hjälpmedel från MTA Hjälpmedel](#)
[Inför återlämning av syn- och hörselhjälpmedel](#)
[Vårdhygieniska krav vid nyanskaffning av hjälpmedel](#)
[Hygienrutiner för hjälpmedel på vårdinrättningar i Region Halland samt på boendeformer såsom t ex särskilt boende,](#)

[korttidsboende och LSS-boende inom Hallands kommuner.](#)
[Vårdhygieniska rutiner vid utprovning av hjälpmedel](#)
[Hygienrutiner vid hantering av använda hjälpmedel](#)
[Rengöring och rekonditionering av hjälpmedel på Hjälpmedels-centrum/förråd/enhet](#)
[Vid hembesök](#)
[Vid transport av hjälpmedel från vård- och omsorgsinrättningar](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

- Att vårdpersonal ska omhänderta (underhålla, rengöra och desinfektera) hjälpmedel på ett sådant sätt att det inte riskerar sprida smitta till andra vårdtagare.
- Att hjälpmedel vid retur till Hjälpmedelscentrum ska vara synligt rena samt att hjälpmedelscentrum, på ett säkert sätt, efter rengöring och desinfektion av hjälpmedlet ska kunna lämna ut/förskriva en produkt som är smittrenad och inte riskerar sprida smitta till vårdtagare.

Smittspridning

Det vanligaste sättet att sprida smitta är via händerna men även otillräckligt rengjorda hjälpmedel som används av flera vårdtagare kan orsaka smittspridning. Det är därför viktigt att alla hjälpmedel får regelbundet underhåll och rengöring.

Ansvar

Vanligtvis ansvarar användaren av det individuellt utskrivna hjälpmedlet för det regelbundna underhållet och rengöringen av hjälpmedlet. I de fall användaren inte har förmåga att sköta detta får personal eller anhörig detta ansvar.

I de fall ett hjälpmedel används av flera vårdtagare på t ex ett särskilt boende ansvarar personalen för att hjälpmedlet blir smittrenat mellan patienterna enligt rutin.

Användaren eller annan utsedd personal/anhörig ansvarar för att hjälpmedlet blir rengjort inför återlämnande till Hjälpmedelscentrum.

Hjälpmedelscentrum ansvarar för att ett återlämnat hjälpmedel blir smittrenat innan hjälpmedlet utlämnas till annan användare.

För mer detaljerad information om kunds och brukares ansvar för hjälpmedel, var god se dokumentet "[Övergripande riktlinjer för hjälpmedel](#)".

Inför återlämning av hjälpmedel till Hjälpmedelscentrum

Hjälpmedlet ska vara synligt rent och eventuella tejprester, etc. ska vara borttagna. Vid frågor kontakta Rekonditioneringen per telefon (010-4761930)

Inför återlämning av hjälpmedel från MTA Hjälpmedel

Hjälpmedel utlämnade från MTA Hjälpmedel rengörs enligt bruksanvisning från leverantören. Vid frågor kontakta MTA Hjälpmedel 035-13 10 00.

Inför återlämning av syn- och hörselhjälpmedel

Vid frågor kontakta Syncentralen alt Hörselvården 035-13 10 00.

Vårdhygieniska krav vid nyanskaffning av hjälpmedel

Nya hjälpmedel som köps in för utlåning eller som förskrivs ska vara tillverkade av material som tål värmedesinfektion och/eller kemisk desinfektion. Om hjälpmedlet består av textila material ska dessa gå att avlägsna och ska kunna maskintvättas i minst 60° C.

Hygienrutiner för hjälpmedel på vårdinrättningar i Region Halland samt på boendeformer såsom t ex särskilt boende, korttidsboende och LSS-boende inom Hallands kommuner.

Omhändertagande av vårdtagarbundet hjälpmedel:

- Rullstol, gåbord, rollator och liknande rengörs med rengöringsmedel och vatten, en gång per vecka, samt vid behov. Vid förorening av kroppsvätska torkas hjälpmedlet av med ytdesinfektionsmedel innehållande tensid. Rullstolsdyna bestående av textil maskintvättas, en gång per vecka samt vid behov i temperatur 60° C, normalprogram.
- Hygienhjälpmedel, exempelvis duschsäng och duschstol/pall, rengörs efter användandet med rengöringsmedel och vatten och spolas av.
- Förflyttningshjälpmedel, såsom lyftsele, glidmatta och vårdbälte maskintvättas en gång per vecka samt vid behov i temperatur om minst 60° C normalprogram. Dessa hjälpmedel skall vara vårdtagarbundna.

Omhändertagande av hjälpmedel som används till flera vårdtagare:

- Rullstol, gåbord, rollator och liknande rengörs och desinfekteras med alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid mellan användning av olika vårdtagare. Vid kraftig nedsmutsning rengör med rengöringsmedel och vatten före ytdesinfektion.
- Hygienhjälpmedel, exempelvis duschsäng och liknande, spolas av efter användning, torkas torr och desinfekteras därefter med alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid.
- Spoldesinfektion skall alltid utföras av toalett-hjälpmedel, såsom bäcken och urinsamlingsflaskor eller liknande behållare för kroppsvätska.
- Förflyttningshjälpmedel, såsom lyftsele, glidmatta och vårdbälte maskintvättas i temperatur om minst 60° C mellan användning till olika vårdtagare.
- Lyft kan användas mellan olika vårdtagare efter att den desinfekterats med alkoholbaserat desinfektionsmedel med tensid.
- Sittdyna bestående av avtorkningsbart material (ej textil) desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid mellan användning till olika vårdtagare. Om sittdynan är bestående av textilt material skall den vara vårdtagarbundet hjälpmedel och behandlas såsom ett sådant enligt ovan.
- Hjälpmedel som är trasigt och därför inte går att rengöra och desinfektera ska inte användas.

OBS! För vårdtagare med misstänkt eller konstaterad gastroenterit används desinfektionsmedel Virkon 1 % istället för alkoholbaserad ytdesinfektion.

Vårdhygieniska rutiner vid utprovning av hjälpmedel

Tillämpa alltid [basala hygienrutiner](#) enligt SOSFS 2015:10 vid patientnära kontakt.

- Hjälpmedel som provas ut ska rengöras och desinfekteras mellan utprovningarna till olika vårdtagare. Beroende på material kan alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid, maskintvätt i minst 60° C eller diskdesinfektion användas som metod. Om osäkerhet vid val av metod, se tillverkarens anvisningar eller kontakta Vårdhygien Halland.

Hygienrutiner vid hantering av använda hjälpmedel

Tillämpa **god hygienisk arbetsmiljöpraxis** enligt AFS 2005:1.

God hygienisk arbetsmiljöpraxis innebär t ex:

- Händerna ska desinfekteras med alkoholbaserat handdesinfektionsmedel före och efter omhändertagande av varje hjälpmedel eller vårdtagare. Händerna ska dessutom tvåtvättas om de har blivit nedsmutsade eller om vårdtagaren har symtom i form av kräkning och/eller diarré
- Handskar ska användas vid risk för kontakt med kroppsvätska och händerna ska desinfekteras både före och efter användning av handskar. Handskar ska bytas mellan olika hjälpmedel eller vårdtagare
- Engångs plastförkläde används för att skydda arbetsdräkten vid t ex klädkontakt med smutsigt hjälpmedel eller risk för stänk vid rengöring
- Arbetsdräkten ska bytas dagligen och ska ha kort ärm som slutar ovanför armbågen.
- Arbetskläder får endast bäras i arbetet. Till arbete räknas också jourtjänstgöring.
- Rena arbetskläder skall förvaras på ett sådant sätt att de inte riskerar att nedsmutas eller kontamineras
- Smycken, klockor, förband och stödskenor får inte bäras på händer och underarmar då detta förhindrar korrekt handdesinfektion. Naglarna ska vara korta och fria från konstgjorda material och håret ska vara uppsatt
- Visir ska användas om det finns risk för stänk av kroppsvätskor i ansiktet

Rengöring och rekonditionering av hjälpmedel på Hjälpmedelscentrum/förråd/enhet

Tillämpa god hygienisk arbetsmiljöpraxis enligt AFS 2005:1 (se beskrivning ovan).

Generellt gäller följande:

- Textilier och avtagbara dynor eller motsvarande, maskintvättas i minst 60° C.
- Är hjälpmedlet rengjort, torka det med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Är hjälpmedlet inte rengjort, rengör med rengöringsmedel och vatten före desinfektion.
- Om inte hjälpmedlet tål desinfektionsmedlet, följ tillverkarens rekommendation.
- Hjälpmedel som är trasigt och därför inte går att rengöra och desinfektera ska kasseras alternativt repareras så att rengöring och desinfektion kan utföras.

Vid hembesök

Tillämpa god hygienisk arbetsmiljöpraxis enligt AFS 2005:1 (se beskrivning ovan).

- Komplettera med engångs skyddsoverall vid behov exempelvis vid de tillfällen arbetsdräkten inte kan skyddas med engångs plastförkläde.
- Torka bort eventuell synlig kroppsvätska från hjälpmedlet med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid före service.

Vid transport av hjälpmedel från vård- och omsorgsinrättningar

Tillämpa god hygienisk arbetsmiljöpraxis enligt AFS 2005:1 (se beskrivning ovan).

- I de fall man eventuellt finner synlig kroppsvätska på ett hjälpmedel - Torka bort den synliga kroppsvätskan från hjälpmedlet med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid före transport.
- Rena och begagnade hjälpmedel kan transporteras i samma fordon under förutsättning att de ställs åtskilda i fordonet under transporten.

Vid frågeställningar, kontakta Vårdhygien Halland i Halmstad (035-13 18 39) eller Varberg (035-48 17 08) alternativt Rekonditioneringen, Hjälpmedelscentrum i Halmstad (010-4761930).

Uppdaterat från föregående version

Ändrat dokumentnamn till "Hjälpmedel, Omhändertagande av" på grund av att dokumentet nu gäller för hjälpmedel från hjälpmedelscentrum, syn- och hörselhjälpmedel och hjälpmedel från MTA.